

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Landelino abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

VITA B. LANDELINI ABBATIS CRISPI
NIENSIS, NON QUIDEM CERTO AVTHORE, SED FIDE

*digno, & qui ea se scripsisse testetur, quæ veridicorum hominum narratio
ne comperit. Stylum autem, ubi visum est, correxit*

Fr. Laurentius Surius.

PRAEFATIO AVTHORIS.

Matt. 10.

Iob. 40.

Num. 22.

Enignitas Saluatoris nostri semper adest parata ad promouendam salutem eorum, quos praedestinavit ad capeſſenda pramiam futurae vitae, & sicut ipse dicit in Euangelio, quosdam prima, alios tertia, alios sexta & nona, plerisque etiam vndecima hora vocat ad colendam vineam suam: id est, alios in pueritia, alios in adolescentia & iuuentute, nonnullos etiam in senectute perducit ad spiritalis sationis laborem. Nec difficile est illi inueteratos scelerum mores corrigere, qui etiam Leviathan illius ore absorptos, armilla suae misericordiae reuocare nouit ad vitam, & ad concipiendam erga ipsius bonitatem fiduciam, eos ipsos, quos ab eius ore extraxit, sublimiter in caelis coronauit. Ex ijs fuere prophetae, & vel maximè ille iudex Apostolorum chorus, item triumphalis martyrum exercitus, confessorum insignis numerus & monachorum admirabilis decor. Constat verò ad horum collegium pertinere etiam S. Landelinum, de cuius vita ego ingenij inops non sine multo timore aliqua dicere tentabo. Potest autem Deus os meum aperire ad promendas serui sui res praclare gestas, qui os asinae quondam docuit disertis verbis increpare prophetam. Dicam verò illa, quae hominum veridicorum narratione comperi.

VITAE HISTORIA.

Iunij 19.

Autbertus
Cameracensis
Episcopus.

Inimici ho-
minis, do-
mestici eius

Landelinus
seductus vi-
uit flagitio-
re.

TAQVE gloriosus & Deo cumprimis charus Landelinus, ex nobilissimo Francorum genere in villa, quam Vallem vocant, ciuitate Cameracensi, temporibus Dagoberti inclyti regis ortus est. Cumque bonae indolis puer adoleſceret, parentes eius beato Autberto antistiti, qui eum de sacro fonte susceperat, literis imbuendum illum commendarunt. Postquam verò aetate nonnihil progressus est, idem Episcopus voluit eum Clerici tonsuram accipere. Sed ubi id quibusdam cognatis eius innotuit, ab amore rerum caelestium conati sunt eum suis persuasionibus reuocare. dicebant enim: En quantus iuuentutis decor eò inuitatur, vt mundo nuncium remittat. Sed nolifra-ter assentiri. si enim feceris, nec tibi nec parentibus vlli vsui eris. Praestat igitur, vt nobis obtemperans, relinquant monasterium, & fruaris mundi huius oblectamentis potius, quam hic instar mortui cuiusdam ociosus desideas. Si nobiscum abire volueris, suppeditabimus omnia, quae libita erunt animo tuo, efficiemusque vt diuitijs & honoribus abundes. His & id genus alijs blandis sermonibus persuaserunt ei quod volebant, ita vt à sancto Autberto aufugiens, illisque se iungens, deinceps rapinis & cadibus deditus esset, instar praedonum. Ea causa pius pater Autbertus multo moerore affectus, haud secus atque mortuum eum lugebat: & erat reuera mortuus, qui iam diabolo seruiret. Orabat nihilo minus sanctus pontifex Deum cōtinenter pro illo, vt libertatem restitueret captiuo & vitam mortuo, faceretque medicinam satanico vulnere sauciato. Quid plura? Malefana mens, quod improbe conceperat, prosequi constituit, nomenque suum mutans, Maurosum se deinceps vult appellari, scilicet ne nomen quandoque proderet eum, qui se in perditionis latebras abdidit.

Interea

Interè dies multos in tam nefario opere perdurans, seruibat diabolo, à Christo profugus: sed tandem diuina potentia non deseruit preces sancti pontificis, & pro se. Ita clementia filium errandum restituit sanctæ matri Ecclesiæ. Volebât is cum suis socijs diuitis cuiusdam domum diripere. Ea autem nocte, quæ huic flagitio destinata erat, quidam ex complicitibus eius excessit è vita. Cuius morre ille vehementer afflictus, dedit membra sopori, viditque miserè illius animam in tartarum abduci. Cumq; non sine ingenti tremore id aspiceret, adstitit Angelus Domini, & voce terribili dixit ei. Cerne iam Landeline præmia laboris tui: vide vt animâ socij tui ad inferorum æterna supplicia pertrahatur: simulq; considera, vtrum tibi præstabilius sit ita protrahi in bathrum æstuantis gehænæ, an nobiscum potiùs perfrui gaudijs sempiternis. Missa igitur fac opera satanæ, & amplectere Christi militiam. Abijce obscurati pectoris cæcitate, vt possis intueri clarissimam Christi lucem. Excute iam iam à ceruicibus tuis iugum diabolica seruitutis, vt post breuis huius vitæ curricula possis æternam regnare cum Christo. Audi beatum Autbertum antistitem, & agnosce spirituales patrem tuum. Suscipe libens ab ore eius monita celestis doctrinæ. Hæc & aliâ multa cum Angelus ei dixisset, cælos petijt. Landelinus autem eo visu non mediocriter terrefactus, relictis socijs & rebus suis omnibus, pedes Cameracum festinat, & S. Auberti pedibus se aduoluens, orat pro adbeatissimis criminibus poenitentia multam sibi irrogari. Ille verò pius pater, eius gratulans conuersione & desiderio, suscepit poenitentem, quem diu fleuerat à se profugum, sinumq; ei diuinæ misericordiæ aperiens, reddidit eum sanctæ matri Ecclesiæ.

Per visum
ab Angelo
acriter ad-
monetur,
vt se corri-
gat.

Redit ad fa-
nitatem, &
agit poeni-
tentiam.

Itaque sub seculari habitu degens in monasterio, agebat poenitentiam, macerans corpus ieiunijs, quod mundi illecebris contaminauerat. Atque tandem diuturna excoctus poenitentia, statuit mundi à se negocia omninò reicere, vt posset liberius celestia cogitare. Rogat igitur beatum Autbertum, vt se tondeat, & militiæ celestis chlamydem induat. Lætatur sanctissimus præsul, comam capitis eius fecat, à quo iam pridem cordis maculas detererat. Ille verò hanc dignitatē adeptus, constituit Romam proficisci, vt post mundi reiectam pompam, etiam peregrinationis labore se maceraret. Accepta ergo beatissimi antistitis benedictione, difficile emensus iter, tandem Romam peruenit, vbi nouerat quiescere iudices mundi, atq; illic prædulcia sanctorum Apostolorum liminibus oscula affigens, rogabat ad puri condonari sibi peccata & facinora sua. Deinde cum desiderio suo fecisset satis, celeriter in Gallias redijt, nolens diu abesse à patrono suo. Cernens autem beatus Autbertus virtute & sanctitate præditum, Diaconum eum ordinauit: in quo ministerio ita præclare se gessit, vt nulli esset ambiguum, Dei gratia eum ad id muneris esse accitum. Erat enim animo benignus, simplex, humilis, deuotus, pius, omnibus promptam exhibens obedientiam, omnes sincero amore complectens. Præstitit verò illi Deus tantum ardorem & compunctio-nem cordis, vt bonorum cœnobarum vita minimè contentus, magis ac magis se extenderet in diuinum famulatum, & cum gemitibus & lachrymis crebrò se vigilijs, ieiunijs, orationibus affligens, vitam sanctorum æmularetur, nec vllam suo corpori requiem indulgeret, inedia, nuditate, frigore, siti, multisque rebus duris & molestis se afficiens.

Tonderur
caput eius

Romæ visi-
tat limina
Apostolorum

Fit Diaconus.

Vitæ eius
asperitas.

Non multi interè dies intercesserant, cum ille secundò Romam petijt, expletisq; pro voto, quæ illic facere constituerat, redit ad beatum Autbertum, & ab eo presbyterij honore afficitur. Tum verò, ad eum euectus honoris gradum, quantum sanctitate excreuerit, verbis explicari non potest. Volens autem sibi ipsi cumulare labores, licet iam defesso esset corpore, tertio se Romano dat itineri cum discipulis duobus, Adelino & Domitiano, qui ei iam dudum in verbi Dei prædicatione adhæserat: ad orationisque Apostolorum liminibus, feliciter redit ad sua: petitaq; & impetrata copia & benedictione à beato Autberto, ad pagum Haynaum locum adit, fluuiio Sambra adiacentem, qui à riuulo in hunc ipsum fluuium decurrente, Laubacus vocatur, atque illic sibi & discipulis monastica domicilia construxit. Quod verò ille tunc, Deo auxiliante, feliciter orsus est, à successoribus eius, quos ille eo in loco congregauerat, præclare est consummatum. Aliud quoque monasterium adificauit in pago, quem Alnam dicunt, qui à Laubaco tribus abest milliaribus, quod monasterium principis Apostolorum sacra ornant pignora, & prælatæ eius virtutes communiunt. Tertium quoq; condidit monasterium in Templutensi pago, quem Guaslarim vocant, quiq; octo distat milliaribus à Laubaco primo suo monasterio, idque, sicut & superiora, in S. Petri celestis clauigeri honorem consecrandum curauit. Et hæc quidem duo postrema monaste-

Fit presbyter.

Construit
monasteria

Lobicafe
monasteriū

monasteria egregiè ditauit: Laubias verò regijs auxit muneribus, & villarum atq; ser-
uorum magna copia extulit. Quicquid enim superiorum regum liberalitate & mun-
ficientia passim per Francorum regna obtinuerat, Laubiensi canobio contulit, vt ve-
neranda fratrum illic Deo seruientium congregatio non egeret ijs rebus, quæ mona-
chis congruere feruntur. Constructum autem idem monasterium ab ipsis fundamen-
tis sub iuniore Clodoueo, tanto florebat augustius, quanto erat regijs opibus & mun-
ficientia copiosius locupleratum.

* Amblia-
gis

His ita gestis, locisq; supradictis honorificè extructis, fratribusq; illic Christo mi-
litantibus, rebus ad victum necessarijs affatim instructis, Dei omnipotentis, vt credi-
mus, instinctu & prouidentia ad alium commigravit locum, qui est iuxta Hon fluiū,
cui adiacet sylua, * Ambidgis dicta: ibiq; cum suprâ memoratis duobus discipulis extir-
pare cœpit virgulta, & parare locum construendo monasterio. Cùm essent autem in
hoc opus intenti, posuissentq; cucullos suos ad truncum arboris, dominus illius lo-
ci superuenit. Qui vt vidit eos extirpare syluam suam, cucullos eorum tulit, & abscif-
sit. Sed inuocata à seruis Christi clementia præpotentis Dei, mox adfuit, hominemq;
illum in membris omnibus cruciauit, ita vt mortuo similis videretur, discederetq; ex
pœnis suis, non rectè se gessisse erga famulos Dei. Prouolutus ergo pedibus eorum, ro-
gat sibi veniam dari, cucullosq; suos vt recipiant, magnis vocibus postulat, simulq;e
mediam syluæ partem se per manus sancti viri Deo oblaturum pollicetur, si pius Do-
minus culpam temerè admiffam, ipsi condonaret. Orañte autem E. Landelino,
miro modo repente curatus est, & beati viri prædicatione institutus, cum pace ad sua
reuersus est. Vir autem Domini gratias agens, quòd vbique diuina ipsi adesset mise-
ricordia, oratorium illic construxit in honorem sacratissimæ Virginis Mariæ, vbi cū
duobus discipulis suis hymnis & orationibus vacans, diuinæ pietatis viscera quotidie
implorabat.

Sanat homi-
nē diuini-
tūs punitū.Fontem pre-
cibus impe-
trat.

Crispiniū.

Degit soli-
tarius.

Philip. 3.

Psal. 2.

Incinerē &

Quodam autem die omnia circuncircà perlustrans, comperit ibi fontem non ha-
beri, vnde fratres suis vsibus aquam necessariam haurirent. Fufis igitur ad Deum præ-
cibus, scipione suo semel percussit terram, statimq;e fons mirè altus & dulcis erupit,
vndis crispantibus largiter manans. Quæ res nomē loco dedit, viro sancto illum Cri-
spinium appellare. Iam verò à beato Martino Romano Pontifice ordinatus, diuinæ
prædicationis vomere Crispinium excolebat. Itaque nonnulli, eius audita sanctitate,
è diuersis partibus ad eum confluxere, adunataq; est hominum non parua multitudo
in eodem loco. At vir Deo plenus multitudini admisceri nolens, solitudinemq; om-
nibus mundi rebus anteponebat, ne multorum ad ipsum accessus, mentis eius aciem he-
betaret, & à statu rectitudinis detorqueret, haud ita procū ab eo loco recedens, solita-
rium sibi delegit habitaculum. In illo itaque loco, vbi fons Crispini in flumen influit,
in honorem S. Petri Apostolorum principis condens ecclesiam, inter ipsos, vt ita di-
cam, supernos Angelorum choros, etsi necdum corpore, mentis tamen contempla-
tione versabatur, ita vt posset ipse quoque dicere cum Apostolo: Nostra autem con-
uerfatio in cælis est.

Visum autem est operæ precium beato viro, vt discipulos suos Adelinum & Domi-
tianum à se ad separata à se inuicem loca ablegaret, vt ipsi quoque ministerio verbū
Dei Domino animas lucrifacerent, & ad se inuiterent quotidie: porrò ipse diuinæ phi-
lofophiæ audissimus, caelestium contemplationi liberius vacaret. Itaque S. Adelinum
à suo monasterio ad vnum milliare prope fluium Hon, Domitianum verò ad duo
plūs minūs milliaria iuxta fluium Hagnatū manere voluit. His ita peractis, sancta
& immaculata Christo hostia, multiplici contusione & ignis examinatione instar ho-
locaufti præparatus, Deo dignus sacerdos Landelinus, ipsi iam caelestia propinqua-
bat. Cùm enim omnipotens Deus pro laboribus, quos pro nomine eius quotidie per-
ferebat, iam remunerari illum vellet, membra senilia, diuturno labore confecta, lenis
quædam febricula corripuit. Tum ille accersitis vndique fratribus, indicat se è corpo-
ris erga stulo abiturum. Mox fratres omnes lugubri voce dicunt: Quod domine pater
erit nobis deinceps auxilium, si tu pastor oues Christo acquisitas, lupi tartarei denti-
bus lacerandas relinquis? His auditis, vir Dei lachrymabundus dicit: Ne, queso vos
charissimi fratres, decessus meus mœrore afficiat. Planè non deerit vobis pastor ater-
nus, Dominus omnium Iesus Christus, si eius amori inhære studueritis. Seruite er-
go ei in timore, & exultate ei cum tremore. Nulla vobis nocere poterit aduersitas,
si nulla dominetur iniquitas. His atque eius generis alijs sermonibus adhortatus fra-
trecs, in cinere & cilicio iacens, adstantibus, quos vndequaue ad Christum adduxerat,
charif.

charissimis filijs, animam bonorum operum floribus redimitam Christo reddidit, beatis angelorum spiritibus sociandam. Discipuli autem venerabile corpus eius honorificè in eodem monasterio condiderunt, vbi eius meritis & intercessione multa ac stupenda fiunt miracula: Præstante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor & potestas in secula seculorum, Amen.

VITA SANCTI ABRAHAË ABBATIS, AVTHORIS
RE S. GREGORIO TVRONENSI EPISCOPO, LIB.

Patrum, Cap. 3.

NUNTI catholicorum esse occultum reor, quod Dominus ait in Euangelio: Amen dico vobis, si habueritis fidem integram, & non hæsitaueritis, si dixeritis huic monti, Transfer te: transferet se: & omnia quaecunque petieritis in nomine meo, credite quia accipietis, & venient à Domino, quod petierint: quia in eis fides, fundamine posito, nullis hæstrationum fluctibus vacillat. Pro qua fide non solum intra patriæ terminum propriæ, dum cælestem vitam agere cupiunt, exules facti sunt: sed etiam transmarina ac peregrina petierunt loca, vt ei, cui se deuouerant, plùs placerent: sicut nunc beatus Abraham Abbas, qui post multas tentationes seculi, fines est territorij ingressus Aruerni: qui non immerito Abrahæ illi comparatur seni pro magnitudine fidei, cui quondam dixerat Deus: Exi de terra tua, & de cognatione tua, & vade in terram, quam monstrauero tibi: Reliquit autem hic non solum terram propriam, sed etiam illam veteris hominis actionem, & induit nouum hominem, qui secundum Deum formatus est in iustitia, sanctitate & veritate. Ideo que cum se perfectum in Dei opere cerneret, non fuit dubius in fide petere, quod per vitam sanctam confisus est obtinere. Per quem opifex celi, maris ac terræ, parua quidem numero, sed admiranda miracula operari dignatus est.

Igitur Abraham iste super Euphratis fluuij litus exortus est: vbi in Dei opere proficiens, ad visitandos eremitas adire Aegypti solitudines concupiuit. Eò autem dum tenderet, à paganis comprehensus, & multis pro Christi nomine affectus verberibus, in vincula conijcitur: in quibus per quinque annos exultans, tandem Angelo soluentem relaxatur. Occidentalem quoque plagam visitare cupiens, Aruernos aduenit, ibique ad basilicam sancti * Cirici monasterium collocauit. Erat autem miræ virtutis, fugator demonum, illuminatorque cæcorum, aliorum quoque morborum potentissimus curator. Igitur cum festiuitas supradictæ basilicæ aduenisset, Præpositum vocat, vt vasa vino plena ad reficiendum populum, qui solemnitati aderat, in atrio ex more componeret. Causatur monachus, dicens: Ecce Episcopum cum duce & ciuibus inuirtasti, & vix nobis supersunt quatuor vini amphoræ. Vnde omnia ista complebis? At ille: Aperite, inquit, mihi penum. Quo aperto, ingressus est, & fundens orationem, quasi nouus Elias, eleuatis ad cælum manibus, ac infusus steru luminibus, ait: Ne deficiat, quæso, Domine, de hoc vasculo vinum, donec cunctis ministretur in abundantia. Et irruente in se Spiritu sancto, ait: Hæc dicit Dominus: Non deficiet vinum de vase, sed omnibus petentibus affatim tribuetur, & abundabit. Quo dicto, vinum ad verbum & hilaritatem dispensationis illius cuncto populo in abundantia ministratum est, & superfuit. Sed quia strenuitas Præpositi prius mensurauerat vasculum quinquagenarium, & repererat quatuor palmorum mensuram, cernens quæ acta fuerat, in crastino iterum mensurans, tantum reperijt in vase, quantum in eo præcedente reliquerat die. Ex hoc sancti virtus in populis declarata est. In ipso verò monasterio plenus dierum obiit, ibique cum honore sepultus est. Erat autem eo tempore sanctus Sidonius Episcopus, & Victorius Dux, qui super septem ciuitates principatum, Eoricho Gotthorum Rege indulgente, susceperat. Huius verò sancti Epitaphium beatus Sidonius scripsit, in quo aliqua de his, quæ locutus sum, est præfatus. Ad huius

cilicio redit animã.

Iunij 15.
Matt. 17.

Gen. 12.
Ephes. 4.

Abrahæ patria.
Gentiles eum verberant.

* Cirici

3. Reg. 17.

Vini precibus obrinet

Decedit à vita.